

Plan for

Frederiksberg Kommunes bidrag til FNs verdensmål

Februar 2020

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

VERDENSMÅLENE ER DINE, MINE OG VORES MÅL

Endelig fik verden et fælles sprog for de handlinger, der skal føre os i den rigtige retning af en bæredygtig udvikling. Det skete, da FNs generalforsamling den 25. marts 2015 vedtog de 17 verdensmål. Aldrig før har verden haft så ambitiøs en dagsorden for vores fremtid, og aldrig før har det været så tvingende nødvendigt, at vi ændrer vores vaner, vores adfærd og vores måde at leve på, så der bliver en fælles fremtid.

På Frederiksberg prioriterer vi den globale dagsorden. Derfor vil vi for eksempel være klimaneutral i 2030. Som ressourcestærk kommune har vi nemlig et ansvar for, at vi bidrager til den bæredygtige omstilling. Og den opgave skal vi løfte sammen med borgere, uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

FNs 17 verdensmål er blevet et arbejdsprincip i Frederiksbergstrategien. Det betyder, at når vi udvikler byen og velfærden, og når vi i hverdagen hjælper borgere og virksomheder, så forholder vi os på Frederiksberg også til, hvordan vi kan bidrage til en bæredygtige udvikling – både miljømæssigt, socialt og økonomisk.

De 17 verdensmål udgør, sammen med kommunens øvrige politikker og strategier, bagtæppet, når vi renoverer boliger, etablerer flere grønne områder eller tager os af de udsatte grupper i samfundet.

Børnene og de unge på Frederiksberg fortjener særlig bevågenhed. Ikke alene skal de overtage opgaven med at forvalte et samfund på bedste vis til gavn for de fleste, men vi overlader også en stor opgave til dem. Vi står over for nogle store udfordringer på den globale arena, som vi skal håndtere lokalt. Temperaturstigninger forårsager klimaforandringer, der påvirker vores hverdag med flere skybrud, den intensive udnyttelse af landarealer og

naturressourcer går hårdt ud over biodiversiteten, og nogle befolkningsgrupper er i risiko for at blive socialt marginaliseret.

Vi har heldigvis god tradition på Frederiksberg for at være vores ansvar bevidst. Den bæredygtige udvikling af byen har været en del af vores DNA, længe før verdensmålene så dagens lys, men verdensmålene er en kærkommen lejlighed til at kigge os selv efter i sømmene.

Forud for denne plan kortlagde vi kommunens bidrag til FNs verdensmål. Vi har været ude i alle kanter og kroge af kommunens arbejde for med ro i stemmen at konstatere, at Frederiksberg Kommune bidrager til alle 17 verdensmål og til alle de delmål, der er relevante for Frederiksberg.

Det er ikke det samme som, at vi er i mål. Frederiksberg er godt på vej, og vi fortsætter ufortrødent arbejdet med at skabe grundlaget for en bæredygtig fremtid for nuværende og kommende generationer.

God læselyst.

Simon Aggesen
Borgmester

INDLEDNING

Frederiksberg er allerede en by med en grøn og bæredygtig profil, som Frederiksberg Kommune ønsker at gøre endnu mere markant ved at styrke sit engagement og sine bidrag til FNs verdensmål – lokalt og globalt. Målet er at bidrage til økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed i en lokal og global ramme.

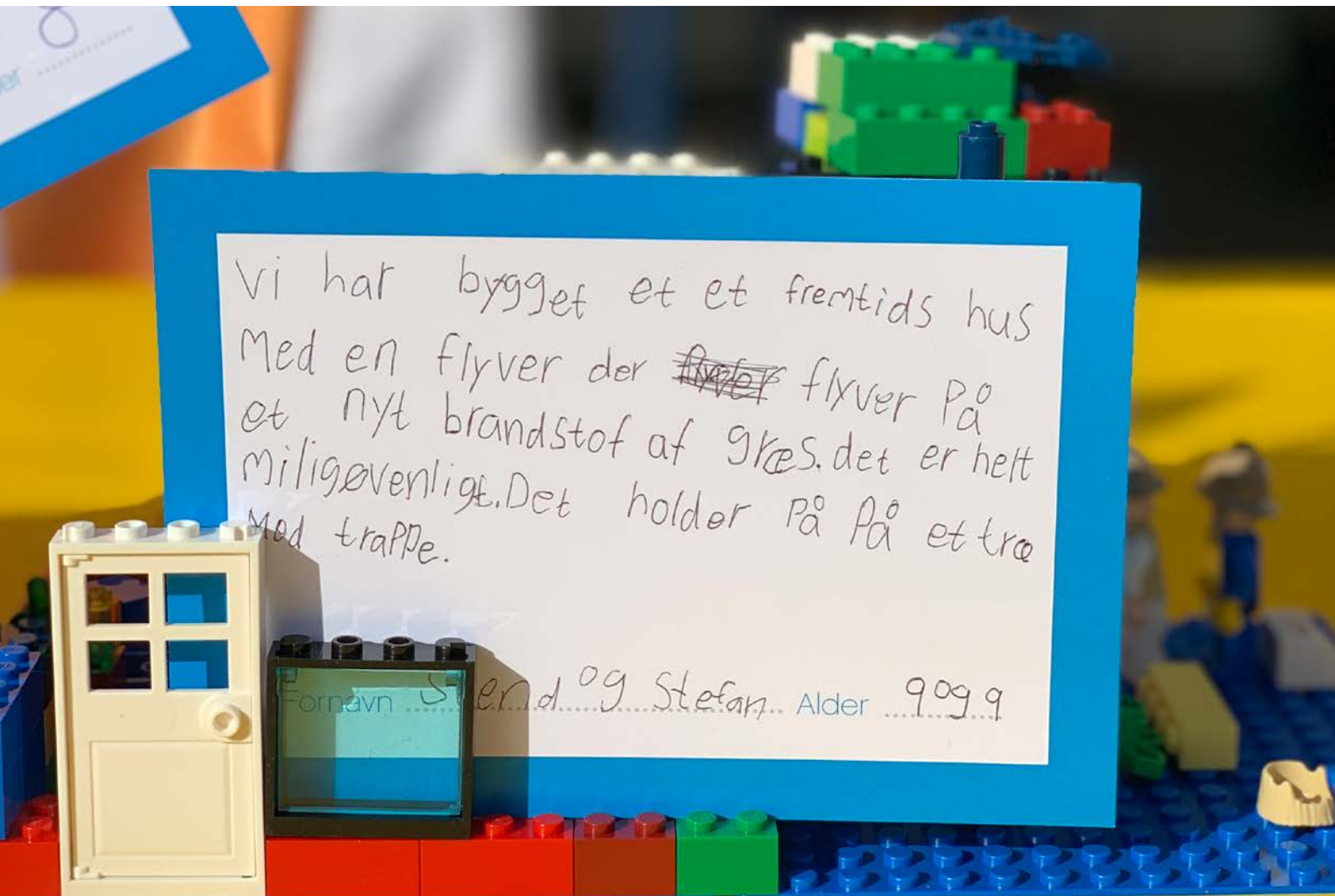
Derfor iværksatte kommunen i efteråret 2018 en kortlægning af kommunens ståsted i forhold til verdensmålene som udgangspunkt for en plan, der kan vise vej mod den fremtidige indsats. Hensigten med kortlægningen var at invitere byen og dens interessenter til at bidrage med supplerende idéer, forslag eller understøttende indsatser, så planen kunne få et bredt ejerskab og en lokal forankring.

Der er 17 verdensmål og 169 delmål, hvoraf de 83 delmål er vurderet relevante i et kommunalt Frederiksberg-perspektiv. Kortlægningen viser, at Frederiksberg Kommune på forskellig vis bidrager til alle 83 delmål.

Planen indeholder forslag til, hvordan der kan arbejdes videre, især hvor kortlægningen har vist en mulighed for en yderligere indsats.

Såvel kortlægningen som planen er "øjebliksbilleder". Forhold og vilkår i samfundet ændrer sig løbende, ny viden genereres, og behovet for nye eller ændrede handlinger vil opstå. Derfor må det forventes, at de handlinger og handlerum, der fremgår af kortlægningen og planen, løbende skal vurderes og justeres.

Af samme grund skal verdensmålene integreres i alle kommunens strategier, politikker og planer. De skal forankres i kommunens arbejdsprincipper og kerneopgaver, i organisationen og i samspillet med kommunens borgere, virksomheder og andre aktører.

INTEGRATION AF VERDENSMÅLENE I STRATEGIER, POLITIKKER OG HANDLEPLANER

Frederiksberg Kommune opererer med en styringsmodel, hvor Frederiksbergstrategien som det øverste styringsværktøj og planstrategi lægger rammen for de underliggende planer og politikker, budgetter og handleplaner.

I revisionen af Frederiksbergstrategien vil det derfor være naturligt, at FNs verdensmål integreres stærkere, og de er derfor blevet et nyt centralt arbejdsprincip. Arbejdsprincippet vil – sammen med kortlægningen – sætte rammen for, hvordan verdensmålene fremadrettet bliver indarbejdet i politikker og planer.

Verdensmålene skal således være en del af Frederiksbergs DNA og danne retning for, hvordan Frederiksberg som by udvikler sig.

I kortlægningen er der for hvert verdensmål angivet konkret, hvilke strategier, politikker og planer, der håndterer det enkelte verdensmål. Det giver projektejeren et overblik over, hvor der er verdensmål, der skal tænkes ind, når revisionsprocessen starter.

Kortlægningen viser ligeledes en lang række mulige indsatsområder, hvor man med udgangspunkt i en analyse af allerede eksisterende initiativer op mod de 17 verdensmål kan styrke indsatsen. Det fremgår af den vurdering af indsatsen, der er en del af kortlægningen for hvert enkelt verdensmål.

Eksempler på mulige indsatsområder, der over de kommende år kan indarbejdes i relevante politikker, strategier og handleplaner, er:

- **INDKØB AF FAIRTRADEMÆRKEDE PRODUKTER** (VERDENSMÅL 1 OG 8)
- for eksempel ved at disse fremmes i kommunens indkøbspolitik og -aftaler
- **ØGET ØKOLOGIPROCENT I INSTITUTIONER OG KANTINER** (VERDENSMÅL 2)
- for eksempel kan målsætninger for økologiprocenter drøftes som led i kommende udbud og aftaler
- **INDKØB AF MSC- OG ASC-MÆRKEDE FISK** (VERDENSMÅL 14)
- for eksempel ved fokus i kommende indkøbsaftaler
- **MINDRE MADSPILD** (VERDENSMÅL 2 OG 12)
- for eksempel ved samlet strategi i forbindelse med revision af Affalds- og Ressourceplanen
- **FOKUS PÅ BYGGE- OG ANLÆGSAFFALD** (VERDENSMÅL 12)
- for eksempel ved fokus på selektiv nedrivning og sortering af byggeaffald
- **REDUKTION AF MIKROPLAST** (VERDENSMÅL 14)
- for eksempel ved handleplan for udfasning af mikroplast i kommunale indkøb
- **FREMME AF VEDVARENDE ENERGI OG ENERGI-BESPARELSER** (VERDENSMÅL 7)
- for eksempel i samarbejde med de forsyningselskaber, kommunen ejer eller er medejer af, private virksomheder og vidensinstitutioner
- **FREMME AF DELEMIBILITET** (VERDENSMÅL 11)
- for eksempel som en del af den kommende trafik- og mobilitetsplan at undersøge mulighederne for at understøtte et projekt om delemobilitet
- **BÆREDYGTIG TURISME** (VERDENSMÅL 12)
- for eksempel ved næste revision af erhvervsstrategien at indarbejde pejlemærker om bæredygtig turisme.

VERDENSMÅLENE SOM GRUNDLAG FOR ORGANISATIONSUDVIKLING

Listen over politikker, planer og strategier er lang og berører alle kommunens fagområder. Derfor stiller det også store krav til organisationen at udmønte verdensmålene i dem. Forudsætningen er en bred forankring og et bredt kendskab i alle dele af organisationen.

Direktionen har en særlig rolle i at sikre tværgående koordinering, og kommunens afdelinger har ligeledes en central rolle i at skabe fælles mål, fortællinger og indsatser. Verdensmålene skal være en del af lederuddannelsen og være med i introen for nye ledere. Også i de decentrale enheder som for eksempel skoler, daginstitutioner og plejecentre, der hvor de praktiske og synlige opgaver udføres, er det vigtigt, at ledelsen sætter fokus på verdensmålene.

En særlig rolle har de medarbejdere, som har direkte rådgivende eller understøttende opgaver og samarbejder med borgerne og virksomhederne. De skal særligt klædes på til at inddrage verdensmålene i deres opgaver med henblik på at involvere og inspirere. Det er for eksempel kommunens genbrugsguides og byggesagsbehandlere.

Den kommunale indkøbsportefølje er et godt eksempel på, at indsatsen kan styrkes ved et større organisatorisk og ledelsesmæssigt fokus med udgangspunkt i verdensmålene. Et løft af mere bæredygtige indkøb går igen i en række af de mulige indsatsområder ovenfor. Med et årligt indkøbsvolumen på cirka 1,5 milliarder kroner varer og tjenesteydelser giver det ikke blot et ansvar for den miljøbelastning, der følger med, men også en mulighed for at påvirke markedet.

Frederiksberg arbejder allerede med grønne indkøb og deltager i kommunale samarbejder på området. Indsatsen kan imidlertid styrkes ved at lægge større vægt på de bæredygtige elementer. Den kan også styrkes ved i højere grad at vægte livscyklusperspektiver og totaløkonomi frem for den rene anskaffelsespris. Det stiller krav til den nødvendige viden på de aktuelle fagområder. En større viden på institutionerne vil samtidig gøre det nemmere at vægte bæredygtighed i indkøbene.

VERDENSMÅLENE SOM DRIVKRAFT FOR LOKAL INNOVATION OG SAMSKABELSE MED BYENS BORGERE OG AKTØRER

"Ikke-bæredygtig adfærd er taber-adfærd", skriver professor Steen Hildebrandt og professor Katherine Richardson, og opfordrer til, at alle virksomheder, private såvel som offentlige, bryder vanerne og tænker i andre strategier, andre bundlinjer og i flere dimensioner, når der skal træffes beslutninger om investeringer, produktion, service, måder at samarbejde på etc.

Arbejdet med at realisere FNs verdensmål rækker videre end kommunens eget handlerum, og derfor er det vigtigt at inddrage og engagere borgerne, foreningerne, virksomhederne, uddannelsesinstitutionerne og andre lokale aktører for at sikre den lokale forankring og realisering af verdensmålene. Kommunen har her en særlig rolle og mulighed for at gå i dialog med aktørerne om at omsætte de komplekse mål til hverdagshandlinger. Frederiksberg Kommune skal arbejde for at realisere verdensmålene gennem kommunikation og information, involvering, samskabelse og gennem indgåelse af såvel praktiske som strategiske samarbejder.

De der bor, arbejder, uddanner sig og køber ind på Frederiksberg spiller således en afgørende rolle i den bæredygtige omstilling, og deres aktive deltagelse er vigtig for, at arbejdet med verdensmålene bliver en succes. Inddragelse af byens borgere og brugere er afgørende for, at de komplekse verdensmål bliver omsat til hverdagshandlinger, og at den bæredygtige hverdag for alvor kommer på dagsordenen. Her kan kommunen bidrage ved at være det gode eksempel og den lokale drivkraft og inspirator, der inviterer til dialog og handling.

Uddannelsesinstitutionerne har en stor kapacitet af viden og social kapital i form af studerende og ansatte, der brænder for at arbejde med bæredygtige løsninger. De kan blive en vigtig dynamo for innovative løsninger, ligesom den private sektor kan bidrage med investeringer, kreativitet og teknologi. Derfor skal de også inviteres med til realisering af verdensmålene.

Frederiksberg skal tage udgangspunkt i det bærende princip "Leave no one behind", som verdensmålene og den tilhørende 2030-erklæring bygger på. Det er af stor betydning for byens bæredygtige udvikling, at alle borgere uanset alder, køn, etnicitet, social indkomst og tilhørsforhold gives mulighed for at deltage i den globale udvikling. For at sikre, at også sårbare grupper inkluderes i fællesskaber og beslutningsprocesser, skal kommunen være særligt opsøgende på partnerskaber med civilsamfundet, herunder organisationer og borgergrupper, der kan bidrage med konkrete initiativer, der kan understøtte inklusionen.

VEDVARENDE POLITISK FOKUS PÅ FNs VERDENSMÅL

Der ligger en stor opgave i at følge op på arbejdet med verdensmålene. Samtidig med at alle politikker, strategier og handleplaner skal integrere verdensmålene, skal der sikres et løbende overblik over både dette arbejde, den organisatoriske udvikling og samskabelsen med byens aktører.

Forskellige initiativer kan tages for at understøtte et vedvarende politisk fokus:

- Fastholdelse af de tre centrale bæredygtighedstemaer – økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed – i arbejdet med Bæredygtigt Frederiksberg
- Løbende overblik og opfølgning i Magistraten eller et særligt udvalg, eventuelt nedsat med denne eller et bredere kommissorium efter reglerne i styrelseslovens §17, stk. 4
- Særlig procedure med en særlig påtegning i forhold til FNs verdensmål, hvor det er relevant i de sager, der forelægges politisk
- Gentagelse af en tværgående opsamling/kortlægning med to års interval, således at næste tværgående opfølgning sker i 2022.

Samtidig er der ingen tvivl om, at et vedvarende politisk fokus også sikres ved at fastholde fokus på verdensmålene i en række af de større, strategiske projekter, der udfoldes i disse år. Her kan for eksempel nævnes udviklingen omkring Hospitalsgrunden og målet om en CO₂-neutral by i 2030.

Kommunalbestyrelsen har således vedtaget en vision for udviklingen af Frederiksberg Hospital fra et hospitalsområde til hele byens nye kvarter. Visionen fastlægger, at der skal skabes et åbent, imødekommende grønt og blandet byområde, hvor liv og ro forenes i et bykvarter med bæredygtige fremtidsløsninger og sin egen identitet. Visionen bygger blandt andet på, at det nye bykvarter skal være et grønt fyrtårn. Visionen er et godt eksempel på, hvordan der tænkes i bæredygtighed – og dermed i bidrag til indfrielse af FNs verdensmål på Frederiksberg. Visionen favner alle delmål inden for verdensmål 11 – bæredygtige byer og lokalsamfund – samt bidrag til yderligere ni verdensmål (og 11 delmål).

Frederiksberg Kommune har også fastlagt, at byen skal være CO₂-neutral senest i 2030. Frederiksberg Kommune indgår nu i et tværkommunalt klimasamarbejde DK2020, hvor 20 kommuner er udvalgt til et dansk klimaprojekt, som har til formål at sætte skub i implementeringen af Paris-aftalens mål i Danmark ved blandt andet at skulle udvikle ambitiøse klimaplaner. Det er Realdania, der sammen med det internationale bynetværk C40 og den grønne tænketank CONCITO, står bag DK2020.

Det giver Frederiksberg en mulighed for at "benchmarke" den nuværende indsats og plan op mod Paris-aftalens mål og fastlægge en opdateret klimaplan for Frederiksberg. Arbejdet omfatter også en vurdering af den store 20-årige indsats, som Frederiksberg Kommune i samarbejde med Frederiksberg Forsyning har igangsat for at klimasikre Frederiksberg, og dermed bidrage til opfølgelse af verdensmål 13.

Det vil være oplagt også at sikre dette fokus på verdensmålene i de øvrige større, strategiske projekter i forlængelse af arbejdet med Bæredygtigt Frederiksberg.

